

Четвърто международно финансово изложение
„Банки Инвестиции Пари‘2006“

МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСОВО ИЗЛОЖЕНИЕ
БАНКИ ИНВЕСТИЦИИ ПАРИ

ЗПАД „БУЛСТРАД“ И ЗАД „АРМЕЕЦ“ ВЗЕХА ПЪРВИ НАГРАДИ В СВОИТЕ КАТЕГОРИИ ЗА ФИНАНСОВ ПРОДУКТ НА ГОДИНАТА

(Продължава от бр. 5)

АПОСТОЛ АПОСТОЛОВ -
председател на Комисията
за финансов надзор

През 2005 г. небанковият финанс сектор бе един от динамично развиващите се сектори на икономиката като цяло. За стабилните положителни темпове благоприятно влияние оказа макроикономическата стабилност, повишаването на доходите, увеличаването на търсенето на финансни услуги и засилената конкуренция между небанковите финансии институции. Присъединяването на страната ни към обединения европейски пазар благоприятства нарастването на доверието на инвеститорите към капиталовия и в по-общ аспект - финансия пазар на България.

През последните пет години инвестиционните посредници в България получиха много динамично развитие. През 2000 г. те бяха 97, 2001 г. - 105, 2002 г. - 107, 2003 г. - 108, 2004 г. - 93, 2005 г. - 88.

Публичните дружества - емитенти на ценни книжа, постепенно намаляват: от 531 през 2000 г. на 385 през 2004 г. и на 408 през 2005 г., което и тук показва, че пазарът намира сам своята истинска физиономия. Той се явява алтернативна форма на финансиране в икономиката на държавата.

Друг феномен през последните няколко години, базиран и на благоприятното законодателство, това е увеличаването на броя на дружествата за управление на активи. През 2000 г. има само едно, през 2003 г. стават 6, а през 2004 и 2005 г. са съответно 9 и 14.

Инвестиционните дружества като алтернативна форма на спестяване съответно стават: през 2000 г. - три, 2005 г. - 11. Само през второто шестмесечие на миналата година бяха лицензиирани от така наречените договорни фондове, които представляват нова форма на инвестиране и стартираха на базата на изменението на Закона за публично предлагане на ценни книжа, и до момента броят им е 16.

Само през 2005 г. бяха лицензиирани 7 нови управляващи, две инвестиционни и 12 акционерни дружества със специална инвестиционна цел.

Към края на 2005 г. средствата, вложени в колективни инвестиционни схеми, възлизат на 0,42 на сто от БВП, което показва значителния им потенциал.

Важен показател за ролята на небанковия финанс сектор са промяната и динамиката на активите, управлявани от поднадзорните лица. Активите на пенсионните фондове, сравнени на годишна база, през 2004 г. са в размер на 786 млн. лв. (0,7 на сто от

БВП), а през 2005 г. са вече 1 млрд. 85 млн. лв. (2,64 на сто от БВП), т. е. нараства от 38 на сто.

Премиите на застрахователните и здравносигурителните дружества нарастват с близо 33 на сто - от 845 млн. лв. през 2004 г. на 1 млрд. 124 млн. лв. през 2005 г.

Активите на колективните инвестиционни схеми (това е параметър, който е най-важен за потребителите и ще даде ясна и точна алтернатива на въпроса за развитието на капиталовия пазар) през 2004 г. са 55 млн. лв., а през 2005 г. те са вече 185 млн. лв., т. е. имат относителен ръст от 216 на сто.

Пазарната капитализация на БФБ е основен параметър, който се включва във всеки доклад на Европейската комисия за развитието на българската икономика и се следи в международен аспект, защото отразява нивото на развитието на финансите пазари във всяка страна, е 4 млрд. лв. през 2004 г. (10,61 на

сто от БВП), а през 2005 г. е 8,5 млрд. лв. (близо 21 на сто от БВП) и представлява нарастване от 109 на сто.

Самите числа показват, че небанковият финанс сектор е един от основните елементи за инвестиране и на местните юридически и физически лица, и на чуждите инвеститори със своя голям потенциал.

Като цяло дельт на активите в небанковия финанс сектор достигат в края на 2005 г. между 26,26 но сто от БВП, докато през 2004 г. - 15 на сто.

Миналата година бе забележителна за българския фондовый пазар. Тя се характеризира с повишени обороти, голям брой сделки, удвоена пазарна капитализация. Оборотът на БФБ е 3 млрд. 182 млн. лв.

Неотдавна българският парламент прие промени в Кодекса за социално осигуряване, което даде на пенсионно-сигурителните дружества по-добри инвестиционни възможности в корпоративни активи, което засилва необходимостта от надзорната роля на КФН с цел да се правят стабилни и перискови инвестиции и операции на финансите пазари. Нарастването в пенсионните фондове през 2005 г. - над 40 на сто. Основните активи се

управляват от универсалните пенсионни фондове, но значително нараства делът и на средствата, постъпващи в допълнителни доброволни пенсионни фондове. Това е сериозен признак за макроикономическата стабилност на държавата и за потенциала за растеж. Това означава, че хората получават повече средства и могат да си позволят да отделят от тях, за да инвестират в допълнително пенсионно осигуряване и в схеми за животозастраховане.

Бъдещето на небанковия финанс сектор в контекста на евроинтеграцията е основно в повишаването на конкурентоспособността. Тя ще бъде жизнено необходима за всички субекти и съвсем естествено ще рефлектира върху потребителите на услуги като качество и цена.

Г-н Апостолов обярна внимание в доклада си и на темата за законодателните промени, засягащи сектора (приемането на Кодекса за застраховането, промените в Кодекса за социално осигуряване, в Закона за публично предлагане на ценни книжа, предстоящите промени в регулирането на пазара на ценни книжа и в Закона за пазарни

те манипулации и Закона за финансовите конгломерати, съществени изменения в законодателството по отношение борбата срещу прането на пари) и ролята на КФН за стабилността на пазара. Комисията ще се стреми към сериозен и непрекъснат надзор не с цел да затрудни работата на поднадзорните лица, а с въвеждане на регуляции само тогава, когато става въпрос наистина за политика. Много ще се държи на анализа на риска, за да бъдем на самото поле на финансовите услуги, за да неутрализираме лошите практики и стимулираме качествените и добри участници на пазара.

По време на дискусията представители на банковите среди се изказаха доста критично срещу ограниченията по отношение на кредитирането от търговските банки, които БНБ им налага под указанията на Международния валутен фонд. **Антьни Хасиотис**, главен изпълнителен директор на Пощенска банка, изрази общото мнение на банкерите срещу новите рестрикции, които ще понижат кредитния ръст до 17,5 на сто. През 2005 г. той е бил 32,7 на сто, а през 2004 - над 50 на сто. Според Хасиотис Централната банка сменя правила на всеки три месеца. Той настоя да анализира ефективността на направените промени, преди да се пристъпи към нови. Банковият сектор е най-лесната мишена за рестрикции, защото е най-дисциплиниран, заяви и **Христос Кацанис**, председател на надзорния съвет на Обединена българска банка. Секторът, който е 100% на светло, търпи най-големи рестрикции, призна и представителят на МВФ за България **Джеймс Роуф**. Тъй като икономиката ни е до голяма степен deregулирана, над нея не може да се оказва подобен натиск, затова рестрикциите са върху банките. Една от причините фондът да настоява за ограничаване на кредитирането е големият дефицит в текущата сметка, изътък г-н Роуф. Трябва да се следи да няма рискови заеми. БНБ трябва е сигурна, че клиентите ще разполагат и в бъдеще с достатъчно доходи, за да погасяват кредитите си. Важно е да продължат и структурните реформи в икономиката, за да се повиши конкурентоспособността.

Под управителят на БНБ и ръководител на Управление „Банково“ **Димитър Костов** обясни, че банката не налага на трезорите да намалят кредитирането, а само да заделя достатъчно капитал. Той посочи, че по показателя кредити за частния сектор спрямо БВП България се е изравнила със страните членки на ЕС. През 2000 г. заемите за частните предприемачи са били 11 на сто от БВП, а за 2005 г. - близо 45 на сто.

НАГРАДИТЕ

Както съобщихме в предния брой, в конкурса като „Общо застраховане“ първа награда получи застрахователният продукт „Заштитен дом“ на ЗАД „Армеец“. В категорията „Комбинирани застрахователно-кредитни продукти“ първа награда взе „Комбинирана застрахователна полица“ на ЗПАД „Булстрат“ и „Ти Би Ай Кредит“ ЕАД.

Застраховата „Заштитен дом“ осигурява пълно застрахователно покритие на личното имущество, жилищата и вилите на граждани. Покритието включва жилищни и вилни сгради, подобрения в тях и в прилежащите им помещения, както и на домашното имущество (общо обзавеждане, битови електроуреди, аудиовизуална и електронна техника и други лични вещи). Продуктът предлага защита срещу всички опасности, които застрашават личното имущество. ЗАД „Армеец“ изплаща обезщетение не само по стандартните рискове от загуба или увреждане на застрахованото имущество вследствие на пожар, мързелия, експлозия, падане и бълкане на летателно тяло, природни бедс-

твия, аварии, късо съединение, вандализъм, кражба, грабеж и др., но и по ред допълнителни отстъпки, ако потребителят купи покритие за движимото и недвижимото си имущество в комбинация с някое от другите предлагани покрития. При склучване на „Комбинирана застрахователна полица“ клиентите имат възможност да разсрочат застрахователната премия на 12 равни месечни вноски чрез склучване на договор за целево финансиране с „Ти Би Ай Кредит“ ЕАД. Кредитът се отпуска без първоначална вноска, както и без всякакви такси, лихви и осъкливане. Като бонус при спазване на минимални изисквания „Ти Би Ай Кредит“ предоставя кредитна карта с лимит 500 лева.

Доайенът на българското застраховане Лука Доков връчи наградите на представители на наградените дружества

финансови възможности на клиента. Предвидени са допълнителни отстъпки, ако потребителят купи покритие за движимото и недвижимото си имущество в комбинация с някое от другите предлагани покрития. При склучване на „Комбинирана застрахователна полица“ клиентите имат възможност да разсрочат застрахователната премия на 12 равни месечни вноски чрез склучване на договор за целево финансиране с „Ти Би Ай Кредит“ ЕАД. Кредитът се отпуска без първоначална вноска, както и без всякакви такси, лихви и осъкливане. Като бонус при спазване на минимални изисквания „Ти Би Ай Кредит“ предоставя кредитна карта с лимит 500 лева.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ
Снимки авторът